

**1-4 сыйныфларда «Туган (татар) телдәге әдәбият» фәннен федераль
белем бирү программаларына нигезләнен укуыту буенча методик
тәкъдимнәр**

Әдәби уку. 1 сыйныф: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 127 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/1snf/

Әдәби уку. 2 сыйныф. Ике кисәктә. Беренче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 96 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/2snf/part1/

Әдәби уку. 2 сыйныф. Ике кисәктә. Икенче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Д.М. Абдуллина, Г.Н. Мөхәрләмова. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 144 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/2snf/part2/

Әдәби уку. 3 сыйныф. Ике кисәктә. Беренче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 100 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/3snf/part1/

Әдәби уку. 3 сыйныф. Ике кисәктә. Икенче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 112 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/3snf/part2/

Әдәби уку. 4 сыйныф. Ике кисәктә. Беренче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 76 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/4snf/part1/

Әдәби уку. 4 сыйныф. Ике кисәктә. Икенче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) / Г.Н. Мөхәрләмова, Д.М. Абдуллина. – Казан: Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе нәшрияты. – 116 б.http://litcorpus.antat.ru/ADABI_UKU/4snf/part2/

Аңлатма язуы

Башлангыч белем бирү системасында «Туган телдәге (татар телендә) әдәби уку» предметының үз урыны бар. Бу аның «Әлифба» китабыннан соң укучыны яңа этапка алып чыгуы белән генә бәйлә түгел. Федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләбәннән чыгып караганда, «Туган телдәге (татар телендә) әдәби уку» предметының максатлары һәм бурычлары элеккеге «Уку» предметыныкыннан шактый аерыла. Ул уку тизлеген арттыру, аңлап уку, укыганның эчтәлеген сөйләү, план төзү, әсәрне өлешләргә бүлү, эчтәлеккә кагылышлы сорауларга җавап бирү кебек төп эшләр белән беррәттән, әсәрне сәнгатьнең бер төре буларак кабул итәргә өйрәтә. Бу – баланың укыганны хисләр дәрәжәсендә кабул итүенә ирешү. Шунның белән ул аның рухын тәрбияли, шәхес буларак камилләштерә, фикерләргә, чагыштыру-анализлау ярдәмендә нәтижеләр ясарга, тормышчан ситуацияләрдә аларны куллана белергә өйрәтә.

«Туган телдә (татар телендә) әдәби уку» курсы укучыларның милли мәдәният белән кызыксынуын формалаштыра, милли мохиткә алып керә, татар әдәбияты һәм сәнгатеннән кирәкле мәгълүмат эзләү, табу мөмкинлекләренә өйрәтә.

«Туган телдә (татар телендә) әдәби уку» предметыннан Федераль эш программаларына жанр һәм тематик яктан бай, эстетик һәм әхлакый кыйммәте югары, укучыны кызыксындыра алырлык татар балалар әдәбияты һәм татар фольклорының иң яхшы үрнәкләре сайлап алынды. Әдәби материал татар халкының этномәдәни мирасын чагылдырырлык тематик бүлекләр кысаларында укучыларның яшь үзенчәлекләренә тәңгәл китереп тәкъдим ителә. Программада әхлакый камиллек, аңлы җаваплылык, патриотик хисләр, туган якка, Туган илгә мөхәббәт тәрбияләүгә, укучының үз милли тәңгәллеген аңлы кабул итүенә ныклы игътибар бирелә.

«Туган телдә (татар телендә) әдәби уку» предметының төп максаты татар мәдәниятенә мөһим өлеш булган туган (татар) телдәге әдәбиятка сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү, укучыларның мәдәни мираска, үз халкының горур-гадәтләренә тартылуын тәэмин итү, киләчәктә куелган уку бурычыннан чыгып, шулай ук үзләре кызыксынган өлкәгә караган китапларны китапханәләрдән мөстәкыйль рәвештә сайлап ала алырлык грамоталы укучы формалаштыру.

Максатларны тормышка ашыру түбәндәге бурычларны хәл итә:

- укуга һәм китапка карата кызыксыну тәрбияләү, укучының тормышны күзаллавын формалаштыру;
- укучыларның аралашу (коммуникатив) сәләтен булдыру;

– укучыларның туган (татар) телендә телдән һәм язма диалогик, монологик сөйләмен үстерү;

– кычкырып һәм эчтән (үз-үзенә) уку техникасын булдыру һәм камилләштерү, текстны төшенү (кабул итү һәм аңлау) алымнарын үстерү, эшчәнлекнең универсаль төрләренә – күзәтүгә, чагыштырма анализга өйрәтү;

– әдәби анализ элементларын куллану аша укучыларны сүз сәнгатенә, туган телдәге әдәбиятка якынайту, аерым әдәби-теоретик төшенчәләр белән таныштыру;

– укучыларның әхлакый һәм эстетик хисләрен формалаштыру, эсәрләренң рухи асылын аңларга өйрәтү;

– туган (татар) телендә ижади эшчәнлек сәләтләрен үстерү.

Алда күрсәтелгән дәреслекләренң һәр темасы өйрәнелә торган эсәр белән бәйләп бирелә. Теманы өйрәнүнең башыннан ахырына кадәр укучылар белән белемнәрне дәреслек персонаж-геройлары үзләштерә. Әлегә әдәби геройлар укучылар белән өйрәнелә торган темага һәм куелган уку мәсьәләсенә бәйле сөйләшү алып баралар. Персонажлар белән әңгәмә теманың башында һәм ахырында бирелә. Әлегә әңгәмәләр һәм төрле коммуникатив юнәлешле биремнәр укучыларның телдән һәм язма сөйләмнәрен үстерүгә хезмәт итәләр. Мондый диалоглар укучыларның күнелләрен күтәрә, дәрес башында куелган уку мәсьәләсен төшенергә булыша, тегә яки бу әдәби эсәрне өйрәнүгә мотивлаштыра.

Дәреслек ике төрле мәктәпне (татар һәм рус), ягъни ике дәрәжәдә укуны (предметның база өлешен өйрәнүчеләр һәм тирәнтен өйрәнүчеләрне), димәк, бер-берсеннән бик нык аерылып торган укучыларга белем бирүне күздә тотта. Дәреслектә төрле дәрәжәдә өйрәнелә торган материаллар аерып бирелә. Предметны тирәнтен өйрәнүчеләр өчен генә булган өлешләр дәреслек битләрендә төс һәм график сурәт (яшел пунктирлар) ярдәмендә билгеләнә. Сорау-биремнәр дә ике дәрәжәгә аерып бирелә.

Дәреслектәге биремнәр, аеруча база өлешендәгеләре, укучыга авырлык тудырырлык түгел. Тирәнтен өйрәнүчеләр өчен булган өстәмә материаллар, сорау-биремнәр укучыларның ижади мөмкинлекләрен, билгеле бер әдәби-теоретик төшенчәләрне аңлауларын күздә тотта.

Әдәби тексттан соң укучыларга сүзлекчә тәкъдим ителә. Биредә текстта очраган таныш булмаган сүз, аның татар телендәге синонимы (синоним булмаган очракта урыны буш калдырылган) һәм рус теленә тәржемәсе бирелә. Бу – телне төрле дәрәжәдә белгән укучыларга әдәби текстны кабул итү һәм аңлауны берникадәр җиңеләйтәчәк. Дәреслектә үзләштерү өчен, әдәби-теоретик төшенчәләр дә тәкъдим ителә. Аларның саны күп түгел.

Ятлау өчен бер уку елына 3 – 4 эсәр бирелә. Предметны тирәнтен өйрәнү өлешендә аларның саны чагыштырмача күбрәк.

Үткән материалны кабатлау төрле формада оештырыла. Ул традицион сорау-биремнәргә җавап бирү рәвешен дә, укылган эсәрләр буенча квест-уен, кроссвордлар чишү, дидактик характердагы төрле әдәби уеннар рәвешен дә ала. Табышмаклар, ребуслар аерым теманы өйрәнгән вакытта да тәкъдим ителә. Бу – укучыларга эмоциональ яктан тәэсир ясый, дәрәскә куелган уку мәсьәләсен аңларга ярдәм итә, яңа әдәби материалны өйрәнүне мотивлаштыра.

Китапханәләрнең әдәбият белән тиешле күләмдә тәэмин ителмәвен, аерым эсәрләрне Интернет чыганақларда табып булмавын исәпкә алып, дәрәстән тыш уку өчен билгеләнгән эсәрләр дә дәрәсләктә кертелде.

«Әдәби уку» дәрәсләге белән «Туган тел (татар теле)» дәрәсләге бер-берсен тулыландырып бара. Бу эш темаларда да, компетенциядә дә чагылыш таба. Балалар ияләшеп өлгергән персонажлар ике дәрәсләктә дә очрый.

Төп материал белән беррәттән дәрәсләкнең электрон вариантында һәр дәрәстә куллану өчен өстәмә заманча материаллар урын алды: рәсемнәр, интерактив форматтагы эш төрләре, биремнәр һ.б. Алар балаларның кызыксыну даирәләрен, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып эшләнде. Шулай ук биредә аерым текстларның аудиоязмалары урын алган. Текст белән эшләгәндә аларны тыңлатып була.

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

1 класс- 33 сәг

№	Дәреснең темасы	Сәг саны	Үткәру вақыты		Ис-кәрмә
			План	Факт	
1	“Өч кыз”, “Куян кызы” әкиятләре. Предметны, предметның билгесен белдерүче сүзләр. Әкият текстын тыңлау. Иллюстрацияләрнең (рәсемнәрнең) текст өлешләре белән бәйләнешен (мөнәсәбәтен) ачыклау. Әкият эчтәлеген сөйләү. Балаларда текст турында, беренчедән, мәгънә ягыннан үзара бәйләнгән һәм хәбәр итү интонациясе белән әйтелә торган, якинча тәмамланган фикерне белдерүче, билгеле бер эзлеклелектә килгән сүз һәм жөмлөләр жыелмасы буларак, икенчедән, нәрсә турында да булса хәбәр итүче һәм ишетеп, күрәп зиһенгә алына торган мәгълүмат буларак башлангыч күзаллау булдыру.	1	04.09		
2	Сүз һәм аның лексик мәгънәсе. [а], [ә] авазлары. А,а; Ә,ә хәрефләре. Иллюстрация темасы буенча жөмлөләр төзү.	1	11.09		
3	Сүздәге авазларның санын һәм эзлеклелеген билгеләү. [ы], [э], [и] авазлары. Э,э; И,и; Ы,ы хәрефләре.	1	18.09		
4	Аваз, ижек, сүз, жөмлө һәм текст турында образлы күзаллау формалаштыру. [ү]; [у] авазы. Ү,ү; У,у хәрефләре.	1	25.09		
5	Калын һәм нечкә сузыкларны аеру, аларны хәрефләр белән белдерү. [о]; [ө] авазы. О,о; Ө,ө хәрефләре.	1	02.10		
6	Сузык һәм тартык авазлар. Тартык авазларның яңгыраулыгын белдерүче билге — уртасында нокта булган квадрат белән билгеләү. [н] авазы. Н,н хәрефләре. Ижек. Ижек калыплары. Ижекләп уку күнекмәләрен формалаштыру (сузык аваз хәрефләренә карап, сүзләргә калын һәм нечкә итеп уку). [л] авазы. Л, л хәрефләре.	1	09.10		
7	Әйтелгән сүздән аерым сузык яки тартык авазны ишетеп, аерып алу. [м] авазы, М,м хәрефләре. Сүзләргә ижекләргә бүлү, сүз басымын билгеләү. Басымлы һәм басымсыз сузыкларны аеру. [р]	1	16.10		

	авазы. Р,р хәрефләре кергән сүзләргә уку. Сүз кисәгә буларак ижек турында белешмә				
8	Сүз һәм жөмләнә аеру. Сүзләргә, сүзтезмәләргә, жөмләләргә һәм кыска текстларны аңлап уку. [й], [ң] авазлары, Й,й ; ң хәрефләргә	1	23.10		
9	Калын һәм нечкә әйтелешле сүзләрдә сузык авазларның роле. Я,я; Ю, ю; Е,е хәрефләргә, аларның аваз мәгънәләргә. Е-ё, ю, я хәрефләргә кулланылышы.	1	13.11		
10	Сюжетлы рәсемнәр, үзәкнең уеннарың, күзәтүләргә буенча хикәяләр характерындагы зур булмаган текстлар төзү. Яңгырау һәм саңгырау тартык авазларны аеру. [д], [т] авазлары, Д,д; Т,т хәрефләргә.	1	20.11		
11	Әдәби әйтелеш нормаларын саклап, ижекләргә һәм сүзләргә тиешле тизлек белән уку. [з], [с] авазлары, З,з; С,с хәрефләргә.	1	27.11		
12	Бер яки берничә авазы белән аерыла торган сүзләргә чагыштыру. [г] ,[гъ] [к],[къ] авазлары, Г,г ; К,к хәрефләргә.	1	04.12		
13	Укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклау, дәрәс тавыш төсмерләргә белән укырга өйрәтү. [W],[в],[ф] авазлары. В,в; Ф,ф хәрефләргә.	1	11.12		
14	[б] [п] авазлары. Б,б ; П,п хәрефләргә	1	18.12		
15	Зур булмаган текстны һәм шигырьләргәң әчтәлеген аңлап, сәнгатьле итеп уку . [ж] , [ш] авазлары, Ж,ж ; Ш,ш хәрефләргә	1	25.12		
16	Тиз һәм йөгәрек уку. [ж] , [ч] авазлары, Ж,ж ; Ч,ч хәрефләргә.	1	15.01		
17	[х], [h] авазлары. Х,х; h,h хәрефләргә.	1	22.01		
18	Гади жөмлә ахырындагы тыныш билгеләргәң игътибар итеп, тиндәш кисәкләргә, эндәш сүзләргә тиешле интонация һәм пауза белән уку. Е,е хәрефләргә. [щ] , . [ц] авазлары, Щ,щ ; Ц,ц хәрефләргә.	1	29.01		
19	Укылган текстның әчтәлеген аңлау. Нечкәлек(ь) , калынлык (ъ) билгеләргәң кулланылышы	1	05.02		

1 класс – 18 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны			Укучылар эшчәнлегенен төрләре
20	Өйрәтәләр мәктәпләр дә... (8сәгать)	Әйдәгез, танышабыз! (Ж. Дәрзаман. «Тискәре хәрәфләр»)	1	12.02		Әңгәмә: дәрәслек, шартлы билгеләр белән танышу. Текстны аңлап уку.
21		Мәктәптә беренче көн (М.Мәһдиев. «Мәктәптә беренче көн»)	1	26.02		Әсәрнең гомуми эчтәлеген аңлау.
22		Өйрәтәләр мәктәпләрдә (М. Жәлил. «Беренче дәрәс»)				Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү.
23		Иң татлы тел – туган тел (Ш. Маннур. «Яхшы бел»)	1	04.03		Күзәтү: иллюстрацияләр карау.
24		Туган жир якын, туган тел якын (Х. Туфан. «Казан»)	1	11.03		Әсәр героен характерлау: аның эш-гамәлләрен бәяләү.
25		Рәсем дәрәсендә (Б. Рәхмәт. «Рәсемнәр ясайбыз», Н. Мадьяров. «Салават күпере»)	1	18.03		Терәк сүзләр буенча әсәрнең эчтәлеген сөйләү.
		Якты йөзле укытучым (В. Голявкин. «Парта астында») Мәктәп – белем йорты (кабатлау)	1	01.04		Парлап эшләү: үрнәк буенча диалог төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Күнегү: дөфтөрдә язма күнегүләренә эшләү
26	Минем гаилә (5 сәгать)	Безнең гаиләбез (Г. Тукай. «Безнең гаилә», Н. Мадьяров. «Булышабыз»)	1	08.04		Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, җавапларны тексттан мисаллар белән раслау.
27		Әниемнең әнисе әбием була миңа (Ш. Галиев. «Дәү әнигә күчтәнәч», А. Алиш. «Әбиләрдә кунакта»)	1	15.04		Әдәби әсәрнең текстның характерлау: укылган текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, вакыйгаларны дәрәс тәртиптә урнаштыру.
28		Барысын да яратам (Р. Вәлиев. «Барысын да яратам», Г. Әдһәм. «Кызыл муенса»)	1	22.04		Әдәби геройны характерлау.
29		Исемен матур кемнәр куйган (Ж. Дәрзаман. «Исем таптым») Өй әдәпләре (кабатлау)	1	29.04		Парлап эшләү: үрнәккә карап диалог төзү. Сөйләү: хикәяләр характерындагы хикәя төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Күнегү: дөфтөрдә язма

						күнегүләрне эшләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау
30 31	Татар халык ижаты Санамыш лар, эндәшләр (2 сәгать)	Кояш чык, болыт кач! (эндәшләр) (Ф. Садриев. «Яңгыр, яу, яу, яу!») Карга әйтә: «кар-карр!» (санамышлар) (Н. Арсланов. «Яз»)	1 1	06.05 13.05		Тыңлау: сүзнен аваз һәм мәгънәви ягын, тыңлаган сөйләмне аңлау. Уку диалогы: сорауларга телдән җавап бирү. Сүзлек эше: сүзләрнен мәгънәләрен аңлату, аңлатмалы сүзлеккә мөрәҗәгать итү. Фольклорның кече жанрларын аеру. Әдәби әсәр тексты өстендә эш: тексттагы образлылыкны аңлау. Ижади эш: үрнәккә карап санамышлар, эндәшләр ижат итү
32 33	Табигать яме (3 сәгать)	Мин урамны күзәтәм (И.Туктар. «Җем-жем!.. Чвик...!»), «Серле тартма») Ямьле җәй житә-ә-ә! (Ш. Галиев. «Тәмле җәй», Ф. Зариф. «Татлы җәй») Нәрсәләр белдек?	1 1	20.05		Текстны аңлап уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Сөйләү: үрнәккә карап тәкъдим ителгән темага телдән сөйләү. Текст белән эш: геройның хис-кичерешләрен сурәтләү чараларын билгеләү, әдәби чараларның текстта урынын табу һәм мәгънәсен аңлау. Күнегү: дәфтәрдә язма күнегүләрне эшләү. Проект эшләү: хәрәфләр турында китапчык төзү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлау

2 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

	Тема	Эчтәлек	Сәг. сан ы	Үткәру вакыты		Укучылар эшчәнлегенә төп төрләрә
				План	Факт	
1	Алтын көз жигте (7 сәгать)	Әйдәгез мәктәпкә! (Б. Рәхмәт. «Сара мәктәпкә бара», Р. Миңнуллин. «Исәнме, мәктәбем!»)	1	05.09		Текстның эчтәлеген аңлау максатыннан кычкырып уку. Укылган текстның мәгънәсен аңлау. Укылган текст буенча әңгәмә. Сорауларга җаваплар бирү. Текст нигезендә сораулар төзү. Терәк сүзләрне кулланып текстның эчтәлеген сөйләү. Укылган текстка нигезләнеп монологик сөйләм булдыру. Әдәби текст белән эш: тел-сурәтләү чараларын табу Ижади эш: укылган текст эчтәлегенә буенча рәсем ясау. Тормыш тәҗрибәсе, шәхси күзәтүләргә нигезләнеп сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Килеп житкән алтын көз (Р. Вәлиева. «Көз»)	1	12.09		
		Көзгә бакча (Г. Хәсәнов. «Көзгә бакча»)	1	19.09		
		Яфраклар ява жиргә (Л. Лерон. «Яфрак бәйрәме»)	1	26.09		
		Көзгә табын(Ф. Яруллин. «Көзгә табын»)	1	03.10		
		Урман букеты (И. Туктар. «Урман букеты», К. Тәхау. «Көзгә урман»)	1	10.10		
		Хушлашабыз көз белән (кабатлау)	1	17.10		
2	Татар халык ижаты (2 сәгать)	Халык әйтсә, хак әйтә	1	24.10		Тыңлау: сөйләмне тыңлап кабул итү, сүзнен яңгырашын һәм мәгънәсен бердәй кабул итү. Сүзлек эше: аңлатмалы сүзлектән табып, сүзләрнең мәгънәсен аңлату. Әдәби текст белән эш: тел-сурәтләү чараларын табу, образлар системасын билгеләү. Татар халык авыз ижатыда кече жанрларның аермасын белү. Ижади эш: үрнәк буенча табышмак ижат итү
		Акылсызга әйтсәң – көлә, зирәккә әйтсәң – белә	1	07.11		

3	И ямьле дэ соң бу дөнья! (4 сәгать)	И ямьле дэ соң дөнья! (Л. Лерон «И ямьле дэ соң бу дөнья!»)	1	14.11		Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, кычкырып укудан эчтән укуга күчү.
		Балачак иле – зәңгәр ил (Р. Гаташ. «Зәңгәр ил – балачак иле»)	1	21.11		Укылганның эчтәлеген аңлау. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү.
		Эш беткәч уйнарга ярый (Г. Тукай. «Эш беткәч уйнарга ярый»)	1	28.11		Әдәби текст белән эш: әсәрнең төп фикерен билгеләү, бирелгән мәкаләләр арасынан әсәрнең төп фикеренә туры килә торганын сайлап алу.
		Соклангыч дөнья (кабатлау)	1	05.12		Төрле язучыларның бер темага язылган әсәрләрен чагыштыру, геройның хис-кичерешләрен сурәтләү чараларын билгеләү, әдәби чараларның текстта урынын табу һәм мәгънәсен аңлау. Текст буенча сораулар төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү. Ижади эш: укылган текст эчтәлегенә буенча рәсем ясау. Проект эше эшләү. Сыйныфтан тыш уку: тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу.
4	Ап-ак кыш килде (5 сәгать)	Кышкы кунак (А. Алиш. «Январь», Г. Афзал. «Беренче кар»)	1	12.12		Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, кычкырып укудан эчтән укуга күчү.
		Кыш һәм кеше (Б. Рәхмәт. «Кыш һәм кеше», М. Хәсәнов. «Көн жылынды»)	1	19.12		Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү. Әдәби текст белән эш: укылган текстның темасын, сурәтләү чараларын билгеләү.
		Чыршы янында (С. Урайский. «Чыршы янында», А. Хәсән. «Кыш бабай бүләк өләшә»)	1	26.12		Укылган текстка нигезләнеп, монологик сөйләм булдыру.
		Кышкы урман (Ә. Еники.	1	09.01		Ижади эш: укылган текст эчтәлегенә буенча рәсем ясау, тел-сурәтләү

		«Кышкы урман», Ө. Кари. «Кошлар туйдырам»)				чараларын кулланып, тасвирлама текст төзү. Сэнгатъле уку: шигырьне сэнгатъле ятган сөйләү. Сыйныфтан тыш уку: тэкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү
		Кышкы бизәкләр (кабатлау) (К. Ушинскийның «Дүрт теләк»)	1	16.01		
5	Туган илем, туган телем... (5 сәгать)	Туган тел (Г. Тукай. «Туган тел»)	1	23.01		Әдәби текст белән эш: укылган текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, сурәтләү чараларын табу, аларның әһәмиятен һәм ролен билгеләү. Бирелгән мәкальләр арасыннан эсәрнең төп фикеренә туры килә торганын сайлап алу. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлегенә буенча сорауларга җавап бирү. Сэнгатъле уку: шигырьне сэнгатъле итеп ятган сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тэкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Безнең ил – бәхет иле (Ө. Рәшитов. «Кояшлы ил – бәхет иле», Э. Мөәминова. «Туган телем»)	1	30.01		
		Республикам минем – Татарстан (Г. Бәширов. «Безнең Татарстан»)	1	06.02		
		Үз илемнең баласы мин (Р. Фәйзуллин «Синекә – илнеке», Л. Лерон. «Татар баласы»)	1	13.02		
		Туган ил була бер генә (кабатлау)	1	20.02		
6	Яз керде өебезгә (5 сәгать)	Язның тәүге ае – март (Ә. Бикчәнтәева. «Март аенда»)	1	27.02		Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку, сэнгатъле уку. Әдәби текст белән эш: укылган эсәрнең темасын билгеләү, төрле язучыларның бер темага язылган эсәрләрен чагыштыру. Әдәби тел- сурәтләү чараларының тексттан табу һәм мәгънәсен аңлау, аларның әһәмиятен билгеләү. Текст нигезендә кыска монологик сөйләм эзерләү. Тормыш тәҗрибәсе, шәхси
		Язгы авазлар (Г. Бәширов. «Язгы авазлар»)	1	05.03		
		Кар астыннан чыкты яз (Н. Мадьяров. «Ка р астыннан чыкты яз», Ф. Кәрим. «Яз житә»)	1	12.03		
		Яз керде өебезгә (Р. Миңнуллин. «Яз керде	1	19.03		

		өөбезгэ») Яз шатлыгы (кабатлау) (Э. Мөэминова. «Май»)	1	02.04		күзөтүлөргө нигезлөнөп сөйлөү. Ижади эш: тел-сурөтлөү чараларын фйдаланып, тасвирлама текст төзү. Проект эше эшлөү
7	Көлкө көлө килэ (3 сэгать)	Малайлар сөйлөшө (Р. Миңнуллин. «Малайлар сөйлөшө»)	1	09.04		Текстны кычкырып уку, сэнгатьле уку. Уку диалогы: эсэрнең исеме, рәсемнәр һәм ачкыч сүзлөргө нигезлөнөп, эсэрнең эчтәлеген фаразлау, укылган текстның эчтәлеге буенча сорауларга жавап бирү. Әдәби текст белән эш: укылган текстның исеме белән аның эчтәлеге арасындагы тэнгәллекне табу, автор позициясен билгелөү. Укылган текстта хикәялөүчө затны үзгөртеп сөйлөү, текст эчтәлеген тулы итеп сөйлөү. Әдәби эсэрне интерпретациялөү: рольлөргө бүлөп уку
		Кызык та, кызганыч та (Ш. Галиев. «Онытылган...», З. Гомөрова. «Кайда булсын – кесәмдә»)	1	16.04		
		Елмаеп та, көлеп тә (кабатлау) (Р. Вәлиева. «Бу класска ни булган?»)	1	23.04		
8	Исэнме, жэй! (3сэгать)	Исэнме, жэй! (Р. Вәлиева. «Исэнме, жэй!», Ш. Камал. «Жэйге иртә»)	1	30.04		Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып уку. Уку диалогы: укылган текстның эчтәлеге буенча сорауларга жавап бирү. Әдәби текст белән эш: эсэрнең лирик героена характеристика, тексттан тел-сурөтлөү чараларын табу. Рәсемнәр һәм иллюстрациялөргө карап сөйлөү Сэнгатьле уку: шигырьне сэнгатьле итеп яттан сөйлөү. Ижади эш: тормыш тәжрибәсе, шәхси күзөтүлөргө нигезлөнөп, кыска сочинение язү. Тикшерү эше: тест
		Жэй көтә безне (Л. Лерон. «Жэй көтә безне», Р. Хисмәтуллин « Июль аланы»)	1	07.05		
		Яхшы бел үткәннәрне (гомумиләштереп кабатлау)	1	14.05		

						биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу

3 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. саны	Үткәру вакыты		Укучылар эшчәнлегенә төп төрләре
				План	Факт	
1	Китап белем чышмәсе (6 сәгать)	Иң якын дуслым (Ж. Тәржеманов. «Якын дус»)	1	06.09		Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән җавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә укылган әсәрнең темасын һәм төп фикерен билгеләү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар төзү, әсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен бәяләү, геройларның хисләрен белдерүче тел-сурәтләр чараларын табу, билгеләү, тексттан әдәби тел-сурәтләр чараларын табу һәм мәгънәсен аңлау, аларның әһәмиятен билгеләү Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү.
		Китап укый балалар (М. Гафури. «Китап һәм балалар»)	1	13.09		
		Кадерле китап (В. Нуриев. «Китап», Г. Бәширов. «Китап җене кагылган малай»)	1	20.09		
		Безнең китапханә (З. Туфайлова. «Безнең китапханәдә»)	1	27.09		
		Китаплар да авырый (Х. Халиков. «Китап докторы»)	1	04.10		
		Кешене китап үстерә (кабатлау)	1	11.10		

						Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
2	Халык авыз ижаты. Әкиятләр (5 сәгать)	Борын-борын заманда... (Татар халык әкиятә «Гөлчәчәк»)	1	18.10		Тыңлау: сөйләмне тыңлап кабул итү, сүзнен яңгырашын һәм мәгънәсен бердәй кабул итү. Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдән жавап бирү, жавапларны тексттан мисаллар китереп дәлилләү. Фольклор әсәрләренен текстлары белән эшләү: текст эчтәлегендәге төп, әһәмиятле якны табу, образлар системасын билгеләү. Текст персонажларының портретын табу, геройларның холкы һәм аларның эш-гамәлләре арасындагы бәйләнешләрне билгеләү. Тестның эчтәлеген тәфсилләп сөйләү. Фольклор жанрларының аерымлыкларын табу. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Проект эше эшләү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Бүген барып, кичә кайттым, мин дә булдым аларда (Татар халык әкиятә «Гөлчәчәк»)	1	25.10		
		Кети-кети уйныйк әле(Татар халык әкиятә «Шүрәле», нугай халык әкиятә «Карт һәм су анасы»)	1	08.11		
		Әти-әни сүзен тыңламасаң...(Рус халык әкиятә «Казлар-аккошлар»)	1	15.11		
		Әкият ялган, тик шул хак: кемгә – уен, кемгә – сабак... (кабатлау)	1	22.11		
3	Әкиятләр илендә (5 сәгать)	Алтын тарак таптым(Г. Тукай. «Су анасы»)	1	29.11		Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку.
		Иясе юк әйбергә тимә, диләр(Г. Тукай. «Су	1	06.12		

		анасы»)				Уку диалогы: укылган текстка караган сорауларга телдэн жавап бирү, жаваптарны тексттан мисаллар китереп дәлиллөү, текст буенча сораулар эзерлөү. Эдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә эсәрнең төп фикерен һәм темасын, вакыйгаларның эзлеклелеген билгеләү, аның буенча план төзү, әкият геройларын чагыштыру. Текстның аерымы (сайлап алынган) өлешләрэн сөйлөү. Ижади эш: әкият сюжетын давам итү, аны тәмамлап кую, охшаш сюжетлы әкият ижат итү
		Илөктә су тормый, ахмакта сүз тормый(А. Алиш. «Сертотмас үрдөк»)	1	13.12		
		Серең эчендә торса, йортың тыныч булыр(А. Алиш. «Сертотмас үрдөк»)	1	20.12		
		Әкиятләр илендә ниләр бар? (кабатлау)	1	27.12		
4	Безнең нәни дусларыбыз (7сәгать)	Кем нәрсә ярата?(«Кем нәрсә ярата» әкият)	1	10.01		Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Эдәби эсәрне интерпретациялөү : рольләргә бүлөп уку. Уку диалогы: эсәрнең исеме, рәсемнәр һәм ачыкч сүзләргә нигезләнөп, эсәрнең эчтөлеген фаразлау, укылган текстның эчтөлеген буенча, телдән һәм язма рәвештә, сорауларга жавап бирү, жаваптарны тексттан мисаллар китереп дәлиллөү.
		Югалган этне эзлөп(Й. Миннуллина. «Этем югалды бүген»)	1	17.01		
		Әйдәле, Акбай! Өйрән син!(Р. Миннуллин. «Акбайга»)	1	24.01		
		Бөхетле пөси(Н. Каштанов. «Йөнтөс пөси»)	1	31.01		
		Тәрбиягә пөси алдым(А. Бикчөнтөева . «Сөйкөмсөз пөси», М. Жәлил. «Карак пөси»)	1	07.02		
		Безнең кошчыклар(Л. Әмирханова. «Минем нәни дусларым»Ф. Садрив.	1	14.02		

		«Сары чэчкэлэр») Мийербанлы булуйк! (Кабатлау)	1	21.02		Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнен төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын, аларның эш-гамәлләрен бәяләү. Телдән монологик һәм кара-каршы әңгәмә (диалогик) сөйләм төзү. Сөйләү: фикерләү элементлары булган хикәяләүгә корылган хикәя төзү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Проект эше эшләү
5	Изге сүз (5 сәгать)	Дуслык – зур байлык(М. Галләмова. «Дуслар»)	1	28.02		Текстның эчтәлеген аңлау максаты белән кычкырып һәм эчтән уку. Уку диалогы: укылган текст эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар да, төзү. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнен төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын, аларның эш-
		Изге сүз(Д. Гайнетдинова. «Изге сүз»)	1	06.03		
		Яхшы сүз – жанга рәхәт, яман сүз – жанга жәрәхәт(И. Туктар. «Рәхмәт һәркемгә рәхәт», Х. Халиков. «Якты сүз»)	1	13.03		
		Ничек яхшы булырга(Р. Фәйзуллин . «Ничек яхшы булырга?», Р. Гыйззәтуллин. «Кеше эйбере»)	1	20.03		

		Яхшылык эшлэргә ашык! (кабатлау)	1	03.04		гамәлләрен бәяләү. Автор позициясен билгеләү, тел-сурәтләү чараларын тексттан табу, аларның геройның хис-кичерешләрен белдерүдәге ролен һәм мөгънәсен аңлау, әһәмиятен билгеләү. План буенча текстның эчтәлеген сөйләү. Эсәрнең укылган аерым өлешләре, кисәкләре нигезендә сүз белән сурәт ясау. Ижади эш: эсәрне (аерым бер өлешен) сәхнәләштерү (инсценировка эшләү), фикерләү элементлары белән текст булдыру. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
6	Сәламәт яшибез, спорт белән шөгыйльләнәбез (6 сәгать)	Хәрәкәттә бәрәкәт(Х. Халиков. «Хәрәкәттә бәрәкәт»)	–	1	10.04	Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Әдәби текст белән эш: укылган эсәрнең төп фикерен билгеләү, эсәр геройларына бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү.
		Шәп дәрәс физкультура (Ж. Дәрзаман. «Бар да житез»,Р. Миңнуллин. «Күңелле тәнәфес»)	–	1	17.04	Әдәби тел нормаларын саклап, телдән монологик һәм
		Витаминлы хәрәфләр,хәрәфле витаминнар (Ш. Галиев. «Витаминлы хәрәфләр»,В. Монасы йпов. «Шифалы	–	1	24.04	һәм

		табиблар»				кара-каршы әңгәмә (диалогик) сөйләм төзү.
		Үрнәк алабыз (С. Әхмәтжанова. «Үрнәк алыяк»)	1	08.05		Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле яттан сөйләү.
		Спорт иле – Татарстан (Й. Шәрәпова. «Татарстан – спорт иле», Г. Гыйльманов. «Универсиада»)	1	15.05		Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу, билгеле бер темага караган әсәрне сайлап алу һәм аны сыйныфта укылган әсәрләр белән чагыштыру. Китап турында хикәя төзү
		Сәламәт яшибез, спорт белән шөгыйльләнәбез (кабатлау)	1	22.05		

4 класс – 34 сәгать (татар телендә белем бирү мәктәпләренә)

№	Тема	Эчтәлек	Сәг. сан ы	Үткәру вакыты		Укучылар эшчәнлегенә төп төрләре
				План	Факт	
1	Матурлык минем белән (6 сәгать)	Көмеш кыңгырау мәктәпкә чакыра(Р. Вәлиев. «Яшә, көмеш кыңгырау», Ф. Садриев. «Могжизалы дөнья»)	1	02.09		Эчтән уку. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә укылган әсәрнең темасын һәм төп фикерен билгеләү, әсәргә карата куелган сорауларны аңлау, әдәби герой турында үз фикереңне дәлилләү, бу фикерне әсәрдән өзекләр белән раслау, текстны мәгънәви өлешләргә бүлү, план төзү һәм аны текст эчтәлеген сөйләгәндә куллану. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен
		Зәңгәр күк, алтын кояш(В. Хәйрулли на. «Хозурлык һәм горурлык»)	1	09.09		
		Кошлар да китеп барды(Р. Миңнуллин. «Атказанган сандугач»)	1	16.09		
		Жирдә безгә ни кирәк?(Ш. Галиев.	1	23.09		

		«Жирдә миңа ни кирәк?»)				тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Хыял дингезендә(Г. Мөх аммәтшин. «Хыял»)	1	30.09		
		Матурлык минем белән (кабатлау)	1	07.10		
2	Татар халык ижаты. Мәзәкләр (2 сәгать)	Мәзәк сөйлим, тыңлагыз	1	14.10		Уку диалогы: халык ижаты текстлары эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, халык ижаты әсәрләренә аермасын күрә белү. Фольклор тексты белән эш: текстның төп фикерен билгеләү, әсәр геройлары турында фикер әйтү, бәя бирү. Төрле чыганаclar белән мөстәкыйль эшләү. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Ижади эш: үрнәк нигезендә мәзәкләр ижат итү. Бирелгән темага проект эше эшләү
		Мәзәкләр ничек туа?	1	21.10		
3	Дуслык (7сәгать)	Минем дусларым(Б. Рәхм әт. «Минем дусларым»)	1	28.10		Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Әдәби әсәрне интерпретацияләү: рольләргә бүлеп уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү, текстка карата сораулар, шулай ук проблемалы сораулар да, төзү. Әдәби текст белән эш: укылган әсәрнең төп фикерен билгеләү, әсәр геройларын характерлап бирү, аларның эш-гамәлләрен бәяләү, вакыйгалар эзлекләгән күрсәтү. Мөстәкыйль рәвештә үз сүзләре белән план төзү. План нигезендә текстның (текстның бер өлешенә) эчтәлеген сөйләү. Ижади эш: фикерләүгә корылган текст булдыру, сочинение язу
		Кадерле бүләк(Д. Аппакова . «Шыгырдавыклы башмаclar»)	1	11.11		
		Шатлык та, кайгы да уртак(Д. Аппакова . «Шыгырдавыклы башмаclar»)	1	18.11		
		Дусларың гына булсын(Р. Миңгал им. «Дусларың гына булсын»)	1	25.11		
		Яңа дус таптым(Х. Халиков. «Яңа дус таптым»)	1	02.12		
		Дуслар-ахирәтләр(Н. Сладков. «Дуслар-ахирәтләр»)	1	09.12		

		Дуслык белән көчле без (кабатлау)	1	16.12		
4	Табигать китабы (8сәгать)	Без утырткан урман үсә(З. Туфайлова. «Без утырткан урман»,Р. Хафизов а. «Күңел күзе»)	1	23.12		Кычкырып уку: текстны сәнгатьле итеп уку. Уку диалогы: текстның исеме, рәсемнәр һәм ачыкч сүзләр ярдәмендә текстның эчтәлеген фаразлау. Әдәби текст белән эш: әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләнү чараларын күрсәтү. План нигезендә текстның эчтәлеген сөйләнү. Ижади эш: хикәяләнү характерындагы текстка тасвирлама һәм фикер йөртү юнәлешендәге элементлар өстәнү, хикәя сюжетының алда мөмкин булган үстерелешен (вакыйгалар хәрәкәтен) фаразлау. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләнү. Тикшерү эше: тест биремнәрән үтәнү. Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Тукран малае Шуктуган(Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	13.01		
		Шуктуган сабак алды(Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	20.01		
		Ялгышу түгел, ялгышыңны танымау начар(Ж. Тәржеманов. «Тукран малае Шуктуган»)	1	27.01		
		Агачлар да авырый(З. Әхмәрәв. «Агачлар да авырый»)	1	03.02		
		Яхшылык кире кайта(Ә. Баян. «Яхшылык кире кайта»)	1	10.02		
		Шәфкатьле бала(Ш. Галиев. «Курыкма, тимим», Ф. Яруллин. «Серле көндәлек»)	1	17.02		
		Табигать китабы (кабатлау)	1	24.02		
5	Күңелле бәйрәмнәр (6 сәгать)	Бәйрәм бүген(Н. Гайсин. «Бүген бәйрәм», Ж. Дәрзаман.«Солдат булдым»)	1	02.03		Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку. Уку диалогы: әсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә әсәрнең төп фикерен билгеләнү, әсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләнү чараларын күрсәтү, әдәби
		Әниләр бәйрәме(С. Сөләйманова. «Әниләр бәйрәме»)	1	09.03		
		Көяш көлә – Нәүрүз килә(Р. Хафизова.	1	16.03		

		«Нәүрүз килә») Сабан туге, хезмәт туге, шатлык һәм бәхет туге(Р. Зәйдулла. «Сабантуй аланында», Э. Шәрифиллина. «Сабантуй»)	1	06.04		эсәрдән сәнгатьлелек чараларын табу. План нигезендә текстны сөйләп бирү. Телдән диалог һәм монолог рәвешендә фикерләр әйтү. Сәнгатьле уку: шигырьне сәнгатьле итеп яттан сөйләү. Проект эше эшләү.
		Әйлән-бәйлән уйныйбыз(Р. Миңнуллин. «Әйлән-бәйлән»)	1	13.04		Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Күңелле бәйрәмнәр (кабатлау)	1	20.04		
6	Жиңү бәйрәме (5 сәгать)	Май килә(Р. Миңнуллин. «Май килә»)	1	27.04		Текстны сәнгатьле итеп кычкырып уку. Уку диалогы: эсәр эчтәлегенә караган сорауларга җавап бирү. Әдәби текст белән эш: мөстәкыйль рәвештә эсәрнең төп фикерен билгеләү, эсәр геройларына, аларның эш-гамәлләренә бәя бирү, геройның хис-кичерешләрен белдерә торган тел-сурәтләү чараларын күрсәтү, сәнгатьлелек чараларының әдәби эсәрдәге вазифасын һәм әһәмиятен аңлату.
		Афәт килгән илгә(Р. Корбан. «Жиңү бәйрәме»)	1	04.05		Укылган эсәрнең бер кисәгенә, эпизодына сүз белән сурәт тудыру.
		Алтын хәрәфләр белән язылган исемнәр(М. Маликова. «Һәйкәл янында», В. Хәйруллина. «Билгесез солдат»)	1	11.04		Балалар өчен булган вакытлы матбугат – бер-ике журнал рубрикалары белән танышу. Тикшерү эше: тест биремнәрен үтәү.
		Сугыш турында сөйләшә картлар(Р. Харис. «Сугыш турында сөйләшә картлар», Ф. Садриев. «Бабай сугышта булган»)	1	18.04		Сыйныфтан тыш уку: уку өчен тәкъдим ителгән исемлектән китап сайлап алу
		Жиңү бәйрәме (кабатлау)	1	25.04		